

Syllabus

PCL-R

16 januari 2020

17 januari 2020

23 januari 2020

RINO Plus

© Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van RINO Zuid.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
	1.1 Doelstelling module	2
	1.2 De cliënt centraal	2
	1.3 Context binnen wetenschap en praktijk	2
2.	Passie (hoofd)docenten	2
3.	Instapniveau deelnemers	2
4.	Opleidingslocatie	3
5.	Data, tijden en onderwerpen per ontmoeting	3
6.	Handboeken	3
7.	Afronding	3
8.	Regels voor afwezigheid	3
9.	Evaluatie	3
10.	Leeractiviteiten per ontmoeting	4
	10.1 Ontmoeting 1	4
	10.2 Ontmoeting 2	5
	10.3 Ontmoeting 3	6
11.	Literatuuroverzicht	7
	11.1 Verplichte literatuur	7
	11.2 Aanbevolen literatuur	7

1. Inleiding

1.1 Doelstelling module

De Psychopathy Checklist-Revised (PCL-R) is het enig internationaal erkende, gestructureerd-klinische, instrument dat toelaat de aanwezigheid van psychopathische kenmerken in te schatten, en om aanwezigheid van een eventuele diagnose 'psychopathische persoonlijkheidsstoornis' te evalueren. Het instrument is een beoordelingslijst, bevat 20 items die op basis van cross-informant gegevens en dossierstudie dienen te worden beoordeeld.

De PCL-R is bijzonder goed onderzocht, en is een essentieel onderdeel van elke individuele forensisch-diagnostische cyclus.

Na de driedaagse training beschikt de deelnemer over de noodzakelijke kennis en basisvoorwaarden om de PCL-R op professioneel verantwoorde manier te scoren. De training behandelt, na een korte inleiding over het concept psychopathie, het instrument (in het bijzonder constructie, gebruik, sterktes en valkuilen). De training is verdiepend ten aanzien van gebruik van de PCL-R.

De eerste module is inleidend (het begrip psychopathie en bespreking van het instrument). De tweede en derde module zijn praktische oefeningen: In elk van de modules wordt een casus op zo realistisch mogelijke wijze gescoord, en interactief besproken.

1.2 De cliënt centraal

Tijdens de tweede en derde trainingsdag scoren de deelnemers twee casussen, en worden de bekomen itemscores en totaalscores interactief besproken en geëvalueerd.

1.3 Context binnen wetenschap en praktijk

De eerste dag situeert de PCL-R binnen het state-of-the-art onderzoek over psychopathie, maar met bijzondere focus op wat deze stand van zaken betekent voor de klinisch-psychodiagnostische praktijk. Doorheen de driedaagse training wordt gebruik van de PCL-R gekaderd als onderdeel binnen een sterktegericht What-Works perspectief op begeleiden en behandelen (inclusief reïntegreren) van daders.

2. Passie (hoofd)docenten

Stef Decoene is doctor in de psychologie, en is sinds 1997 werkzaam in de forensische sector. Hij participeert in onderzoek naar (ontwikkeling) van psychopathie (als essentieel onderdeel van forensische diagnostiek), risicotaxatie en delictanalyse, dit alles vanuit een sterkte-gericht What Works perspectief. Hij is deeltijds werkzaam in een Vlaamse penitentiaire inrichting, verzorgt trainingen over de hierboven vermelde thema's en begeleidt/ondersteunt team bij het ontwikkelen van een adequaat sterktegericht What Works handelingsperspectief.

"Ik verzorg reeds zowat 20 jaar de PCL-R training, mee omdat het instrument een essentieel maar vaak onvoldoende adequaat gebruikt instrument is binnen forensische diagnostiek. Ik vind het belangrijk dat deelnemers zich na de training terdege bewust zijn van de waarde van het instrument, maar ook het belang inzien van een professioneel én deontologisch gebruik ervan."

3. Instapniveau deelnemers

Deze module is ontwikkeld voor psychologen, psychiaters en (ortho)pedagogen. Binnen teams kunnen, na afspraak, criminologen en maatschappelijk assistenten mee deelnemen, maar worden niet gecertificeerd.

De volgende competenties worden ontwikkeld tijdens de module.

Van toepassing	Competentie	Percentage
√	Vakinhoudelijk/klinisch handelen	60%
√	Kennis en wetenschap	20%
√	Professionaliteit	20%

4. Opleidingslocatie

PPC Vught
 Lunnettenlaan 501
 5263 NT Vught

5. Data, tijden en onderwerpen per ontmoeting

	Datum	Tijd	Onderwerp	Docent(en)
1	16-01-2020	09.00 – 12.30	Het begrip psychopathie, en situering PCL-R	Stef Decoene
		13.30 – 17:00	PCL-R: constructie, gebruik, en items	Stef Decoene
2	17-01-2020	09.00 – 12.30	Oefencasus 1: video van interview en dossierstudie	Stef Decoene
		13.30 – 17.00	Dossierstudie, scoring, bespreking scores	Stef Decoene
3	23-01-2020	09.00 – 12.30	Oefencasus 2: dossierstudie	Stef Decoene
		13.30 – 17.00	Dossierstudie, scoring, en bespreking scores	Stef Decoene

6. Handboeken

Tijdens deze module wordt er geen gebruik gemaakt van handboeken.

7. Afronding

De deelnemer kan na de driedaagse training de PCL-R scores, heeft zicht op zijn/haar eventuele valkuilen, en heeft via vergelijking en overleg met andere deelnemers en de training zicht op hoe een degelijke scoring kan worden bereikt.

Wijze van en soort toetsing: interactieve bespreking van de individueel bekomen PCL-R scores

8. Regels voor afwezigheid

Om in aanmerking te komen voor het certificaat dient een deelnemer de drie trainingdagen actief gevolgd te hebben.

9. Evaluatie

RINO Zuid hecht veel waarde aan de kwaliteit van haar onderwijs. Om deze kwaliteit te waarborgen en waar mogelijk te verbeteren, vinden wij het van belang om structureel evaluaties af te nemen bij onze opleidingsdeelnemers: jouw mening telt!

Daarom ontvang je na afloop van iedere ontmoeting een e-mail, met daarin een link naar de digitale evaluatie. Daarnaast ontvang je na afloop van de module een e-mail met een link naar de digitale evaluatie over de gehele module. Wij stellen het zeer op prijs als je de evaluaties in wil vullen.

10. Leeractiviteiten per ontmoeting

10.1 Ontmoeting 1

Datum	Tijd	Docent(en)
16-01-2020	09:00 – 17:00	Stef Decoene

Onderwerpen

- Het begrip psychopathie; plaats ervan binnen een DSM-V perspectief; essentiële aspecten inclusief differentieel-diagnostische afwegingen.
- situering van de PCL-R binnen het forensisch (psycho-)diagnostisch instrumentarium. Synthese psychometrische eigenschappen. Bespreking doelstellingen, constructie, en gebruik van het instrument. Bespreking van de 20 items met focus op hoe deze gestructureerd-klinisch ingeschat moeten worden.

Leerdoelen

De noodzakelijke kennis hebben om de 2 oefencasussen adequaat te scoren.

Werkvorm(en):

Presentatie, met dankzij de beperkte groepsgrootte, voldoende ruimte voor vragen en verdieping waar door deelnemers gewenst.

Vorbereidingen

De deelnemers hoeven niets voor te bereiden voorafgaand aan de eerste trainingsdag.

Programma:

Tijd	Onderwerp/werkvorm
09:00	Inleiding
09:30	Psychopathie als essentieel criminologisch-psychologisch concept
10:30	<i>Pauze</i>
10:45	Situering van de PCL-R in relatie tot andere psychodiagnostische instrumenten
11:15	De PCL-R als gestructureerd-klinisch instrument (1)
12:30	<i>Lunchpauze</i>
13:30	De PCL-R als gestructureerd-klinisch instrument (2)
14:30	Bespreking individuele items en scoringsrichtlijnen (1)
15:30	<i>Pauze</i>
15:45	Bespreking individuele items en scoringsrichtlijnen (2)

10.2 Ontmoeting 2

Datum	Tijd	Docent(en)
17-01-2020	09:00 – 17:00	Stef decoene

Onderwerpen

Scoring van een eerste oefendossier.

Leerdoelen

- Zoeken en verwerken van relevantie dossierinformatie;
- Integratie van interview- en dossiergegevens.
- Correct scoren van de individuele PCL-R items, bekomen van een totaalscore en evaluatie van een eventuele diagnose psychopathische persoonlijkheidsstoornis.
- Zicht hebben op eigen valkuilen bij het scoren
- Hulpmiddelen voor betere scoring.

Werkvorm(en):

- Bekijken en analyseren van een video-interview;
- Lezen en verwerken van dossierinformatie;
- Zelfstandig scoren van een PCL-R protocol.
- Interactieve bespreking van de bekomen itemsscores en bekomen van een correcte eindscore.

Vorbereidingen

Presentatie gegeven op dag 1

Programma:

Tijd	Onderwerp/werkvorm
09:00	Inleiding
09:15	Dossierstudie en bekijken van het video-interview
10:45	<i>Pauze</i>
11:00	Dossierstudie en bekijken van het video-interview
12:30	<i>Lunchpauze</i>
13:30	Dossierstudie en bekijken van het video-interview
14:30	Bespreken van de individuele itemsscores
15:30	<i>Pauze</i>
15:45	Dossierstudie en bekijken van het video-interview

10.3 Ontmoeting 3

Datum	Tijd	Docent(en)
23-01-2020	09:00 – 17:00	Stef Decoene

Onderwerpen

Scoring van een tweede oefendossier.

Leerdoelen

- Zoeken en verwerken van relevantie dossierinformatie;
- Integratie van interview- en dossiergegevens.
- Correct scoren van de individuele PCL-R items
- Bekomen van een totaalscore en evaluatie van een eventuele diagnose psychopathische persoonlijkheidsstoornis.
- Zicht hebben op eigen valkuilen bij het scoren
- Hulpmiddelen voor betere scoring.

Werkvorm(en):

- Bekijken en analyseren van een video-interview;
- Lezen en verwerken van dossierinformatie;
- Zelfstandig scoren van een PCL-R protocol.
- Interactieve bespreking van de bekomen itemsscores en bekomen van een correcte eindscore.

Vorbereidingen

Presentatie gegeven op dag 1

Programma:

Tijd	Onderwerp/werkvorm
09:00	Inleiding
09:15	Dossierstudie en bekijken van het video-interview
10:45	<i>Pauze</i>
11:00	Dossierstudie en bekijken van het video-interview
12:30	<i>Lunchpauze</i>
13:30	Dossierstudie en bekijken van het video-interview
14:30	Bespreken van de individuele itemsscores
15:30	<i>Pauze</i>
15:45	Dossierstudie en bekijken van het video-interview

11.Literatuuroverzicht

11.1 *Verplichte literatuur*

Basistraining PCL-R: Uitgebreide powerpoint presentatie

11.2 *Aanbevolen literatuur*

Decoene, S. (2016) (Red.). Over stoute dingen doen. Een inleiding in de criminologische psychologie. ACCO: Leuven.